

2018 | 07 | 03

Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.

2017-HU-IA-00027 - A BRIS TÖRTÉNETE -SAJTÓKÖZLEMÉNY

SAJTÓKÖZLEMÉNY A MAGYAR CÉGNYILVÁNTARTÁS EU BRIS-BE TÖRTÉNŐ INTEGRÁCIÓJA CÍMŰ PROJEKT NÉPSZERŰSÍTÉSÉRE

A BRIS HÁTTERE - AZ EU TÁRSASÁGI JOGI HARMONIZÁCIÓJA

A BRIS megjelenése viszonylag újnak számít az Európai Unió történetében, de visszatekintve már az 1968-as év eseményei is alapot jelentettek arra, hogy a tagállamok cégnyilvántartásának összekapcsolását is életre lehessen hívni. Az európai integráció ekkor még gyerekcipőben járt, hiszen egy évvel korábban olvadt össze a három, különböző célokra létrehozott európai egyesülés, a Szén és Acélközösség, az Európai Atomenergia Közösség és az Európai Gazdasági Közösség, Európai Közösségek néven. Ez a csoportosulás mindössze hat tagállamot számlált: Franciaországot, Nyugat-Németországot, Belgiumot, Luxemburgot, Olaszországot és Hollandiát.

A Közösségek legfőbb szervének a Tanácsnak az egyik első dolga az volt, hogy a közös piac egyik legfontosabb előfeltételét, a határokon átnyúló társaságok (egyszerűbben szólva a nemzetközi cégek) problémáját rendezze. Az [68/151/EEC Irányelv](#) összehangolta a társaságokkal kapcsolatos nyilvántartási és nyilvánosságra hozási kötelezettségeket, a társaságok által vállalt kötelezettségek érvényességét, és a jogellenes (érvénytelenül létrehozott, semmis) társaságokra vonatkozó szabályokat. Az Irányelvet a következő három évtizedben még öt Irányelv követte. ([77/91/EGK az Rt.-k és Kft.-k minimumszabályairól](#), a [78/855/EGK a nyilvános részvénytársaságok egyesüléséről](#), a [82/891/EGK tanácsi irányelv ugyanezen társaságok szétválásáról](#), majd a [89/666 számú](#)¹, amely a társaságok *fióktelepeinek* bejelentési kötelezettségeiről.) Már a kelet-európai országok csatlakozása után, 2005-ben szabályozták (újra) a társaságok határokon átnyúló tőkeegyesítő tevékenységét (azaz például két különböző országban székhellyel rendelkező társaság összeolvadását) a [2005/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvél](#).²

Ezzel párhuzamosan, már 1992-ben elindult a nemzeti cégnyilvántartások (Business Registers) technikai együttműködése, előbb négy, majd egyre több tagállam részvételével. Az internet elterjedésével, majd az összes tagállami nyilvántartás elektronizálásával az [European Business Registers – Open Network](#) rendszere egyre kiterjedtebb lett³, majd 2006-ban az EU is felkarolta a kezdeményezést, az IDABC (Interoperable Delivery of European eGovernment Services to Public Administrations, Businesses and Citizens) ernyőprojektje alatt, [BRITE \(Business Register Interoperability Throughout Europe\)](#) néven. Mindkét projekt és az EU támogatása is 2009-ben véget ért, az EBR azonban – már csak mint fizetős magánkezdeményezés – máig elérhető⁴.

Közben az európai társasági jogi szabályok rendszere a 2000-es évek végére igazi káosz lett, így a [2009/101/EK irányelv](#) nemcsak egységes szerkezetbe foglalta össze a sok dokumentum rendelkezését, hanem számos újítást is hozott, főként az elektronikus bejegyzések elterjedése miatt. Ez az Irányelv

¹ „Valamely tagállam jogának hatálya alá tartozó meghatározott jogi formájú társaságoknak egy másik tagállamban létesített fióktelepeire vonatkozó bejelentési és közzétételi követelményeiről szóló, 1989. december 21-i 89/666/EGK tanácsi irányelv”

² a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló, 2005/56/EK (2005. október 26.) irányelv

³ Jelenleg (2018.07.03) 25 ország cégnyilvántartása vesz részt benne

⁴ Egy cégkivonat ára jelenleg 5,5 Euro

rendelkezett arról is, hogy „(m)eg kell könnyíteni a határokon átnyúló hozzáférést a társasági információkhoz” [Preambulum (7)].

A BRIS JOGI HÁTTERE

A 2008-as pénzügyi válság irányította rá a figyelmet arra, hogy a szabályok összehangolása mit sem ér, ha a társaságokról szóló információk nem elérhetők, vagy csak díjfizetés ellenében férhetők hozzá. Ezért válság kirobbanását követően az EU jóval intenzívebben kezdett el foglalkozni a cégnyilvántartások összekapcsolásával, és egy európai közös cégnyilvántartás gondolatával. Egy 2009-es [szakértői előkészítő dokumentum](#)⁵, és egy [2010-es Európai Parlamenti állásfoglalás](#)⁶ után a elfogadták a BRIS közvetlen előzményét, a [2012/17/EU Irányelvet](#), amely Preambulumának (5) bekezdésében leszögezte, hogy „a központi nyilvántartások, a kereskedelmi nyilvántartások és a cégjegyzékek összekapcsolását célzó intézkedésre van szükség ahhoz, hogy egy sokkal inkább vállalkozásbarát jogi és pénzügyi környezet jöjjön létre”.

Az Irányelv logikája szerint az EU nem hoz létre központi cégnyilvántartást, hanem biztosít egy központi platformot, a tagállamok pedig hozzáigazítják a nyilvántartásaikat és kifejlesztnek egy interfészt (számítástechnikai kaput) a központi nyilvántartáshoz – ezzel lényegében a központi kereső jön létre, amely azonban „belelát” a tagállami nyilvántartásokba is. A legfontosabb az egyszerű állampolgárok, és a vállalkozások szempontjából az Irányelvnek az a rendelkezése amely kimondja, hogy „(a) tagállamok biztosítják, hogy a következőkre vonatkozó adatok díjmentesen hozzáférhetőek legyenek a nyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül: a) a társaság neve és jogi formája; b) a társaság székhelye és a nyilvántartása szerinti tagállam; valamint c) a társaság nyilvántartási száma.”

Az Irányelv rendelkezéseit a Bizottság [2015/884 végrehajtási rendelete bontja le](#), amelynek melléklete tartalmazza a központi rendszer és a tagállami nyilvántartások közötti technikai kommunikáció részleteit, (főként a fiókteleppel és a határokon átnyúló egyedülésekkel kapcsolatos üzenetek formátumát), illetve létrehozta az ún. EUID-t (Európai Egyedi Azonosítót), amelyet a cég a saját, tagállami cégjegyzékszámán felül kap.

A BRIS SZOLGÁLTATÁSAI JELENLEG

A BRIS 2017. júniusában indult el. [Keresőfelületét](#) az [Európai Igazságügyi Portálon](#) találhatjuk meg. Az e-Justice portálnak számtalan egyéb szolgáltatása is van, mint például a [tagállami](#) és az [EU jogi](#) és [bíróági ítéleti](#) adatbázisok, vagy segítség határokon átnyúló [jogi problémák kezeléséhez](#).

A BRIS-ben jelenleg cégnév és cégjegyzékszám alapján lehet keresni. Célszerű országot választani, mielőtt keresünk, de egyszerre több országot, sőt az összes országot is kijelölhetjük. A találati listán azonban csak legfeljebb 200 találat jelenik meg, és az egyes cégek neveire kattintva megkapjuk azok alapadatait, (név, székhely, cégjegyzéket vezető szerv, társasági forma). Az alapadatok alatt a rendszer azt is mutatja, hogy az egyes tagállami nyilvántartásokban milyen információk és dokumentumok érhetők még el, - a legtöbb esetben plusz díj fizetésének ellenében. Ezekhez a dokumentumokhoz később fizetés ellenében férhetünk majd hozzá.

⁵ A Bizottság ún. „Zöld könyvről” van szó

⁶ A 2010/2055(INI) határozat „A cégnyilvántartások összekapcsolása” címet kapta